

Ekonomi, organisation och kommunikation

Samverkan inom och mellan kommunala organisationer samt med näringsliv

På många håll i Sverige pågår en strukturomvandling inom de kommunala VA-förvaltningarna och bolagen där samgående mellan närliggande kommuner blir allt vanligare. Vidare finns den ständigt aktuella frågan om hur olika sektorer inom kommunaltekniken kan samverka på bästa sätt. Ett utvecklingsområde är samverkan dels inom kommunal sektor, dels mellan olika kommuner och mellan kommuner och näringslivet. Det är även av intresse studera hur VA organiseras och utvecklas i andra länder samt vilken betydelse det kan få för svenska vattentjänstleverantörer.

Vattenförsörjningens samhällsekonomiska betydelse och prissättning

Studier av vattentäkters och vattenförsörjningens värde. Kostnadsberäkningar för vad en allvarlig störning i dricksvattnets kemiska och/eller mikrobiologiska kvalitet kan medföra för kostnader. Vad kostar exempelvis ett vattenburet sjukdomsutbrott? Dessa kostnader ska sedan ställas i relation till kostnaden för olika typer av motåtgärder i syfte att förhindra eventuella framtida störningar i dricksvattenförsörjningen.

Prissättning på vattentjänster regleras av vattentjänstlagen. Här finns behov av analys eventuella begränsningar när det gäller möjlighet till långsiktig och uthållig finansiering, exempelvis för kommande nödvändiga investeringar.

Kommunikation

Kommunikationsfrågan är viktig vid såväl ordinarie verksamhet som vid krissituationer, exempelvis vid sjukdomsutbrott på grund av förorening av dricksvatten. En väl fungerande kommunikation är en förutsättning för att upprätthålla det höga förtroende som finns för vattentjänstbranschen. Kommunikation är också viktigt för att lyfta fram värdet av de tjänster som branschen tillhandahåller, men också för att ge beslutsfattare begripliga och hanterbara underlag.

Kommunikationsfrågor kan hanteras i separata utvecklingsprojekt, men med fördel även integreras i andra projekt utvecklingsprojekt. SVU önskar därför att kommunikationsaspekterna i högre grad beaktas i kommande ansökningar.

Styrmedel

Vilka styrmedel (ekonomiska, juridiska etc.) finns och kan användas för exempelvis klimatanpassning? Särskild utmaning är styrmedel för befintliga områden, exempelvis hur kan fastighetsägare påverkas för att vidta åtgärder som minskar risker vid extrem nederbörd/översvämningar.

Benchmarking och nyckeltal

Benchmarking är ett viktigt verktyg i kommunikationen. Benchmarking behövs för att redovisa hur den egna organisationen ligger till i förhållande till omvärlden. Olika typer av nyckeltal kan användas för att kommunicera värdet av producerade tjänster och produkter, exempelvis genom att utveckla och använda så kallade kundnyttoindex.

Benchmarking kan användas som ett verktyg för att effektivisera och sätta fokus på rätt områden. Det kan stimulera till samverkan mellan kommuner på olika nivåer och till att

nyttiggöra de samordningsfördelar som finns. I benchmarking bör även ingå uppföljning av teknik och utrustning. Benchmarking kan även vara ett verktyg för "asset management". En utmaning är att utveckla verktyg för att kommunicera risk och sårbarhet. Inom detta område kan det således finnas behov av att utveckla någon typ av "riskindex" och "stresstester" för exempelvis vattenverk och reningsverk. Nyckeltal för svenska avloppsreningsverk har tagits fram (se SVU-rapport 2011-15) och mycket arbete har redan gjorts för ledningsnät (se bl. a. SVU-rapport 2007-13).